Ч. 18. Середа 23 січня (5 лютого) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч, 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З буджетової комісиї. — Францускі социялісти против Росиї. — Полуднево-африканьска війна)

В суботу вела ся в буджетовій комісиї дискусия над буджетом міністерства просьвіти, розділ: „середні школи". Референт пос. Штірґ вніс три резолюциї: 1) о перенесенє словіньских кляс в цилєйскій ґімназиї до Марбурґа і о утворенє там нової словіньскої ґімназиї; 2) о перенесенє ческої ґімназиї до иншого міста з ческим населенем; 3) о наданє німецкій ґімназиї у Фридку субвенциї в тій самій висоті, що і польскій ґімназиї в Тішині, т. є. 24.000 К. річно. Пос. Романович вніс резолюцию, взиваючу правительство, аби засновало нові середні школи, а специяльно реальні в Галичині, і то як найскорше. Др. Бик критикував перетяженє молодіжи середних шкіл чужими язиками, переповненє галицких середних шкіл, і звернув ся против фіскальної системи, домагаючи ся від правительства запомог на удержанє середних шкіл. — Пос. Романчук домагав ся збільшеня числа руских ґімназий в Галичині, де одна руска ґімназия припадає на 771.0 0 Русинів. Істнуючі тепер рускі ґімназиї переповнені. Аби усунути брак учителів в галицких ґімназиях, бесідник домагав ся стипендий для учительских кандидатів, і ремунераций, взглядно зменшеня годин науки для управителів, ґімназияльних бібліотек. — Посол Барвіньский обговорював переповненє середних шкіл в Галичині і випливаючі з того шкоди. Бесідник домагав ся заснованя ґімназий з руским язиком викладовим, а передовсім в Кіцмани, управильненя викладового язика в рівнобіжних руских клясах в Чернівцях, прискореня будови рускої ґімназиї в Тернополи. Підніс конечність відповідного дидактичного і педаґоґічного образованя кандидатів на учителів середних шкіл, і порушив гадку заснованя шкіл вправ.

На тім перервано дискусию. О речинци слідуючого засіданя будуть члени повідомлені письменно.

Француска палата послів радила вчера над проєктом закона в справі ухваленя кредитів на кошти торжественного принятя царя Николая в часї єго послідної гостини у Франциї. Один із социялістичних послів заявив ся іменем свого сторонництва против ухваленя того кредиту і предложив внесенє протестуюче против покриваня тих коштів з податків францускнх горожан і осуджуюче становище републиканьского правительства против росийского самодержця. Президент кабінету Вальдек Руссо заявив на то, що правительство маючи за собою цілий нарід виповнило лиш обовязок, жадаючи кредиту на жадану ціль. Социяліст Самба доказував, що суть деякі сумніви що-до щирости француско-росийскої дружби і сказав між иншими, що опорожненє порту Мітилєни і відкликанє звідтам французкої ескадри послідувало на виразний приказ Росиї. Против того запротестували міністер Делькассе і Вальдек-Руссо. Мимо того Самба обставав при своїм висказї і виказував, що союз з Росиєю не приносить Франциї ніяких користий навіть на поли торговельнім. Міністер Делькассе заявив, що було обовязком правительства достойно приймити царя Николая, що союз з Росиєю єсть користний і що всї горожани повинні піддержувати правительство в удержаню того союза. В голосованю внесенє социялістів відкинено 496 голосами против 46.

В низшій палаті анґлійского парляменту міністер війни предкладаючи додатковий кредит виголосив дня 1 лютого довшу промову. Сказав він, між иншими, що система будованя бльокгавзів видала як найлучші результати, бо дає захорону для війска, умученого по довших утяжливих маршах, а дальше обмежує і стісняє терен воєнних операций. Повстанці в земли капштадскій вже цілком подавлені. По стороні Бурів стоять три більші армії: Девета, котрого в деякім взгляді можна побоювати ся; Боти, котрого рухи послїдними операциями значно утруднено — і вкінци Делярея. Кожда з тих армій числить більше-менше по 2.000 вояків. Надто кілька менших шайок волочить ся і криє ся по горах. Плян Кіченера полягає на тім, щоби ті армії до купи зігнати і приневолити до битви. Міністер висказав признанє для анґлійскої армії і закінчив заявою, що правительство не відмовить Кіченерови всякої можливої помочи в цїли скорого закінченя війни. По тій промові міністра приняла палата жаданий правительством додатковий кредит 159 против 56 голосів. — Дневники обговорюють проєкт відповіди на ноту голяндского правительства, виготовлений секретарем держав-

---

ВИДОСАВА БРАНКОВИЧ.

(З сербского — Йована Йовановича.)

Історня, яку хочу оповісти, сподіяла ся за дуже давних часів; минуло може вже більше, як сто літ.

Всї сьвідки тих подій померли; лише чорна тїнь зради жиє все ще.... Побоюючи ся, аби й она ще не щезла, оповім тут повість, яку я чув з уст старих людий.

I.

Як коли відвідаєте нашу чудову Срему, наші Фрушиньскі гори, не шукайте сербских Альп; не глядайте тут диких красот скалистих шпилїв, ні пропастий, до котрих не сягає сонце. Не глядайте також дихаючих огнем вульканів, — тут цілком инша красота. Бог, видко, сотворив наші гори, коли відпочивав по праци. Ланцух гір виглядає як покірна женщина, як добра мати родини.

В тій щасливій Сремі, над берегами Дунаю, серед чудових гір, лежить мале сільце.

Хто хоче іти за мною, нехай ступає тихо, на пальцях, по комнаті, котрої двері отворили ся.... тихо.... тихесенько. Недужа спить.... саме примкнула очи.

Слїпий старець похиляє ся над дочкою, і молить ся до Бога.... тихо.... не перебивайте тої молитви! Хороший молодець стоїть побіч з заломаними руками, — і споглядає на гору поглядом повним одушевленя.

Слїпий старець, то Урох Бранкович, православний піп малого сільця. Від пятьдесятьох літ парохіяни люблять і почитають єго як вітця. В цілім окрузї не жиє ніхто, кого би старий піп Урох не хрестив, нема покійників, котрих би не хоронив.

Перед роком був щасливий! Перед роком оглядав сьвіт великими, ясними очима. А ті очи глядїли на пять гордих соколів, котрі єго окружали і любили; глядїли на дочку Видосаву, котра серед них росла, як одинока, пишна цьвітка.

Бачив то щастє, і не мав відваги вірити в него. Уява переносила єго часто на поле битви, на велике кладовище, де тисячі сербских героїв лежить погребаних. Тоді викликував тїнь свого прадїда, нещастного Вука [1], і тяжко зітхав.

— Чи можу бути щасливий, — гадав собі, — чи благословенє може лягти на мене? О, я жию у снї; горе менї, коли пробуджу ся....

Так роздумував, — і нїколи не сповідав ся із своєї журби.

Часом, коли відправляв службу Божу, дрожав перед престолом; горло єму стискало ся, — і єму здавало ся, що недостойний молити ся. Глядїв на посьвячувану посуду, і не відважив ся діткнути єї, бо почивав себе грішним. І длячого то всьо? Сам того не знав.

Нема більшого смертельного гріху, як зрада власної вітчини.

Тяжкий єсть проклін, що спадає на невинних.

— — — — — — — — — — —

Так, за богато було нещастя в тім однім, одинокім роцї! Пятьох жиючих синів, — пять чорних домовин. Чиж можна, похоронивши пятьох синів, встати живим від їх гроба?

Урох Бранкович утратив всїх своїх синів, всїх своїх соколів. Чотирох облив горячими сльозами. В тих сльозах погасло сьвітло єго очий. Чотири гроби кинули чорні заслони на єго очи; пятого вже не побачив. Звідки мав взяти ще більше сльоз? Слїпий старець вже не плакав за пятим сином.... навіть жерело було би висхло.

Коли нещастє найде жертву, хапає єї сильно в обійми.

Коли похоронено пятьох синів Бранковича, Видослава взяла вітця за руку, аби з ним разом пійти з кладовища. Дощ лив струями; річка, розбурхана повению, загороджувала їм дорогу. Плила скажено, вириваючи камінє і дерева.... филї підносили ся, буря ставала чим раз сильнїйша. Вода підносила ся вже понад міст.

Коли Видосава побачила инших людий, ідучих через місток, взяла вітця за руку і ішла за ними аж насеред моста ...

— — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — —

[1]) Вук Бранкович, сербский воєвода, що 1389 р. зрадив Сербів в битві на Косовім поли. По тій нещастній битві утратила Сербія свою независимість і прийшла під турецке ярмо.

ним. Відпись єго буде переслана на руки анґлійского посла в Голяндиї. Посол по телеґрафічнім уповажненю доручить єго голяндскому правительству. — В суботу в полудне зібралась рада кабінетова на засїданє, в котрім після всїх формальностий мала затвердити проект тої відповіди, котрий впрочім уложений в так загальних фразах, як і голяндска нота.

Новинки.

Львів дня 4-го лютого 1902.

— **Посьвященє** вірменьского архиепископа о. Теодоровича відбуло ся в недїлю в вірменьскій катедрі у Львові. Торжество розпочало ся о 9-ій рано. О. кардинал Пузина відправив Службу Божу, почім відбуло ся висьвяченє нового архиепископа. Консекрациї довершив о. кардинал Пузина при участи всїх церковних достойників обох обрядів з Галичини. В катедрі були присутні: Є. Е. п. Намістник гр. Пінїньский, краєвий маршалок ґр. Потоцкий, деякі посли, представителї властий, президент міста др. Малаховский і ин. Після звичаю новому архипастиреви жертвовано вино, хлїб і сьвічки. По торжестві консекрациї о. архиепископ Теодорович проголосив дві проповіди: одну до вірменьского духовеньства, а другу до вірних днецезиї. — Вечером відбув ся обід.

— **На загальних зборах наук. товариства ім. Шевченка** вибрано до виділу: головою проф. Грушевского; виділовими: Сид. Громницкого, Ілію Кокорудза. дра Ів. Макуха, дра Костя Левицкого, Володим. Гнатюка і Костя Паньківского; заступниками виділових: Гриця Гарматія, Сид. Сидоряка і Юл. Мудрака; до контрольної комісиї: радника Юл. Січиньского, дра Николу Шухевича і Петра Огоновского. Новий Видїл уконституує ся дня 5-го лютого.

— **Головний видїл товариства „Просьвіта“** у Львові взиває хвальні видїли тих читалень „Просьвіти“, котрі дотепер не предложили справоздань з своєї дїяльности за послїдні два роки, щоби в найкоротшім часї їх предложили, бо на найблизших загальних зборах товариства „Просьвіта“, які відбудуть ся в короткім часї, мусять предложити ся також справозданя з руху читалень.

— **Загальні збори товариства „Клюб Русинок“** у Львові відбудуть ся дня 11 лютого в льокали товариства о 5 год. пополудни.

— **До всїх Вп. товаришів-учителїв Буковини і Галичини** звертаю ся з уклінною просьбою, щоби прислали менї як найскорше (до 20 лютого 1902) імена таких селян, що через еміґрацию до Америки потратили свої ґаздівства та повертали опісля голїруч домів. Дальше прошу подати менї деякі факти, як неодин аґент обманець покараний був судово за своє махерство. Позаяк думаю видати популярну брошурку проти еміґрациї до Америки, сподїваю ся, що Вп. товариші підіпруть мене в сїй справі, за що вже наперед складаю мою сердечну подяку. Всхв. Редакциї галицко-руских часописей прошу о передрукованє сих рядків в одній з найблизших чисел. — *Іларий Карбулицький*, учитель в Старих Мамаївцях, п. Мамаївцї на Буковинї.

— **Спекулянтна палїйка.** Дня 19 січня с. р. о год. пів до другої в ночи, вибух в Вільчу-Волиця, на присїлку Пятничан повіта стрийского — як нам звідтам доносять — огонь в домі Рози Ґанґ і в наслїдок того згорів дім з цїлою знадобою. Пошкодована Роза Ґанґ подала, що огонь наробив шкоди на 2000 К. Ґанґ обезпечила була свій дім на 2000 К в товаристві кракiвскім, а движимости, як меблї, одїж, біле, постїль і т. п. в товаристві „Фенїкс“ також на 2000 К. Позаяк було підозріне, що Роза Ґанґ обезпечила ся умисно так високо, щоби одержати від товариств асекурацийних відшкодованє і сама допустила ся підпаленя, то жандармерия єї арештувала і відставила до суду в Стрию.

— **Рідка курация.** З Праги доносять: Незвичайно рідка курация удала ся минувшого четверга професорови Якшови на клїніцї при тамошнім нїмецкім унїверситетї. Якийсь робітник упавши з руштованя, стратив зі страху мову. Всї заходи лїкарів, щоби єму вернути мову, не удали ся. Тогди взяв ся проф. Якш пробовати ще гіпнози. Коли той чоловік лежав в глубокім снї, сказав до него проф. Якш настаючим на него голосом: Говоріть тепер! Мусите тепер говорити, бо инакше не відзискаєте назад мови. — По сих словах казав він недужому вимовити своє імя. З великим трудом і з напруженєм всїх сил, вимовив загіпнотизований своє імя. Від сеї хвилї ішла вже бесїда щораз лекше, говорив що раз більше а коли єго розбуджено з гіпнози, він відзискав вже був вповні утрачену мову.

— **З власною тещею втїк** минувшого тиждня 32-лїтний книговодець, Август Кляйн з Берлина. Він служив у фабрицї машин і перед двома роками оженив ся був з донькою вдовицї, сороклїтної дами, що жила із свого капіталу. Зараз по весїлю перенесла ся теща до помешканя своєї доньки, котра зразу жила дуже щасливо з чоловіком. Пів року тому назад молода жінка занедужала так тяжко, що треба єї було віддати до шпиталю. За той час теща провадила зятеви господарство. Коли молода жінка подужала і вернула домів, застала чоловіка зовсїм зміненого. Межи супругами приходило часто до сварки, а теща ставала все по сторонї зятя проти власної доньки. Дві недїлї тому назад по страшній сварцї молода жінка покинула чоловіка і перенесла ся до свояків, а мати єї все ще лишила ся у зятя. Минувшої пятницї молода пані Кляйн прийшла до свого помешканя і хотїла погодити ся, але застала помешканє замкнене. Сусїди розповіли їй, що Кляйн випровадив ся десь з тещею. Невірна пара попродала все що було і виїхала до Гамбурґа. Пізнїйше наспів лист від Кляйна, котрий доніс своїй жінцї, що він наміряє осїсти в Америцї зі своєю тещею а єї матірю, в котрій залюбив ся.

— **Довгий вік.** В Перемишли померла сими днями зарібниця Антонина Пакош, котра дожила 118 лїт. Пакошова віддала ся була, маючи лїт 27, з чоловіком жила 36 лїт, а 55 лїт була вдовицею Мимо так глубокої старости, була завсїгди здорова і мала добру память. Недавно тому перестудила ся, занедужала, і по кільконедїльній хоробі померла.

— **Померли:** Александер Вольский, ученик VIII-ої кляси ґімназияльної в Чернівцях; — о. Павло Червиньский, сьвященик-ювилат, парох в Помірцях, дня 13 січня, в 83-ім роцї житя, а 60-ім сьвященьства; — Корнило Будзиновский, ем. контрольор податковий і функционар прокураториї в Бирчи, дня 29 с. м. в 66-ім роцї житя; — Володимира, дочка о. Омеляна Кормоша, дня 28 січня.

Нема більшого гріха, як зрада власної вітчини.

Страшенно тяжкий проклін, що паде на нещастних.

Старий Урох знав о тім.

— Моя дочко, де ти, моя підпоро єдина, де ти моя Видосаво?

Але Видосава кинула ся вже в филї.... Розбурхані филї води пожерли єї.... Молода дївчина пішла за братьми.

Умирай, старий Уроху, насити ся люта доле.

Напів мертвий, упав Урох на землю. Не знав, хто єго приніс до мешканя; але знав також, як довго лежав без житя.

Коли прийшов до себе, почув велику пустку, і лише часом шепотом:

— Возьми мене до себе, Боже, возьми мене до себе!

Филї покрили Видосаву; однако скорий спокій не був їй призначений. За солодко єсть умирати в нещастю; смерть єсть тоді ослоною і бажанєм; смерть, значить визволенє. Гірко іти в обійми смерти лише тоді, коли покидає ся щасте.

Видосава зникла в филях; опустила руки і віддала ся смерти. Стратила сьвідомість.... тепле серце било вже лиш слабо. Нараз сильна рука обіймила єї, обудила єї і прикликала до житя.

Молодий Стефан Борович з сусїдного сїльця визначував ся серед ровесників неодною заслугою; був повний житя, добрий і гордий, а при тім відважний як правдивий Серб. Молодий Стефан Борович був недалеко, коли Видосава упала до води. Мов у танець, скочив в розбурхані филї.

Ті що то бачили, вспіли ледве кілька разів відмовити Отче наш; не знали, чи молять ся за живого, чи умерлого, коли молодець боров ся з грізною повенею. Вкінци показав ся на березї Стефан з дївчиною. На сьвіжім воздусї прийшла Видосава до себе і глядїла на свого спасителя чистим, райским поглядом; однако в єї очах було більше смутку, нїж радости. Стефан не міг виждати нагороди більшої над той погляд; але груди Видосави торгав біль, та хвиля повороту до сьвідомости була тяжка. З обох грудий рвали ся зітханя. Молода дївчина знов ослабла і зсунула ся на рамена Стефана.

Так принесено єї до мешканя і окружено всякими можливими заходами, аби пишна цьвітка не зівяла, не змарнїла.

Вікна комнати заслонені зеленими занавісами, котрі боронять доступу проміню сонця. Глубока тишина царить в комнатї і чути ледве слабий віддих Видосави. На столї цьвіти видають запах як зітханя, котрі ідуть до Бога мов мовчалива просьба.

Запахи лїків мішають ся з запахами цьвітів.... Молитва вітця повна тревоги і жалю, молитва Стефана повна надії.... Котрої молитви вислухає Господь? — Котра уратує Видосаву?

Нехай би проклін пригнїтаючий невинних, був вкінци раз з них знятий!...

II.

Стефана не можна пізнати.... Можна би вірити, що филям видер вже цїле своє щастє, так радістно бє єго серце! А однако Стефан чує, що вже не буде веселий, аж Видосава отворить очи, погляне на него тим поглядом, за котрий пішов би в огонь.

Дни минали. Видосава все ще лежала; перед єї замкненими очима пересували ся на переміну смерть і житє, прикро було слухати як зойкала.

Кождого дня досьвіта виходив Стефан з свого сїльця і спішив до своєї хорої. По дорозї зривав для Видосави цьвіти білі, синї, лелїєві, серед котрих так пречудно виглядало єї лагідне лице зачервенене горячкою.

Нинї Стефан прийшов вчаснїйше, але старий отець єсть вже при ложи своєї дочки.

— Преподобний отче — каже Стефан, цїлуючи єго в руку — я не міг спати сеї ночи. Не маю вже спокою. Перед всходом сонця був я вже тут. Не можеш мене вилїчити але можеш улекшити мій жаль, коли схочеш вислухати мого оповіданя.

— Говори, сину — відповідає старець — хтож мав би тебе слухати, як не я? Ти один оставсь менї замість моїх пятьох синів. Ти виратував мою послїдну дитину....

— Дорогий отче, я не слаба дитина, що жалує ся і плаче; біль, який мене повалив, мусить бути великий. Я волїв би умерти як погнути ся і плакати. Я вихований як Серб — а однако, від коли я кинув ся напротив смерти і щасливо видобув ся разом з Видосавою, не можу себе пізнати — я вже не той сам. Не можу вже правити моїм серцем; не можу приказувати гадкам і бажаням. Належу до Видосави тїлом і душею; цїле моє єство предане їй і перед нею кидає ся в порох! Коли я перший раз утопив погляд в єї очах, пізнав я єї серце, зрозумів душу і від того часу чую, що без того серця, тої душі, тих очий, без моєї Видосави не зможу жити! Тепер менї лекше, коли ти всьо знаєш. Она виздоровіє, твоя Видосава, бо Бог добрий.... А тепер говори, отче, чи Видосава буде моєю на цїле житє

Коли Стефан говорив, Видосава зітхала від часу до часу, а старий сьвященик потрясе головою; хмара покрила єго лице. Задумав ся і дві ясні сльози станули в отемнїлих єго очах.

Стефан побачив той знак смутку; не ворожив нїчого доброго.

З бючим серцем чекав слів вітця. Той все ще мовчав; студений піт виступив на єго чоло, коли вкінци промовив:

— Мій сину, де ти? Сядь при мнї, аби я міг тебе обіймити рукою, бо бачити тебе вже

ТЕЛЕҐРАМИ.

Париж 4 лютого. Як зачувати виїде президент Любе до Петербурга аж по виборах до французскої палати послів.

Берлин 4 лютого. В німецкім парляменті принято кілька позиций буджету міністерства справ внутрішних. Дальші наради ведуть ся.

Гаґа. 4 лютого. В палаті послів, на питанє відповів міністер справ заграничних барон Лінден, що відповідь Анґлії на голяндску ноту вручено голяндскому послови в Льондоні, і що та відповідь єсть вже в руках голяндского правительства, — однако єї змісту правительство поки-що не може подати до відомости, бо анґлійске правительство висказало бажанє, аби єго оголосити рівночасно в Анґлії і Голяндиї.

Льондон 4 лютого. В палаті послів відповів Кранборн на дотичне запитанє, що Росия не понехала наміру уступити з Манджуриї, хоч доси сего не зробила. Бальфур повідомив, що нині вечером буде оповіщений зміст цілої голяндскої ноти і відповідь на неї.

Переписка зі всіми і для всіх.

Просимо не присилати анї марок листових, анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Інтересований в Р.: 1) Крамарство належить до т. зв. „свобідної торговлі“ і о отвореню крамниці треба лиш повідомити староство. Повідомленє то може бути устне або письменне але в кождім случаю треба зложити стемпель, котрого висота зависить від скількости жителів даної місцевости. В місцевостях низше 5000 душ платить ся стемпель 3 К. Найліпше зголошувати торговлю мішаних товарів. При зголошуваню устно або письменно треба подати імя і назвиско, вік (повнолітність потрібна), приналежність до громади, рід торговлі (мішані товари), місце де має бути крам (назва місцевости) — приналежність до тої самої громади не конче потрібна — улиця і число дому; час, коли крамниця буде отворена і просьба о виданє карти промислової. На доказ треба предложити метрику уродженя і посьвідку приналежности, чого однакож не всї староства вимагають. При устнім зголошеню витинають карточку з реєстру і дають на доказ зголошеня; при письменнім треба до поданя приложити рубрум, на котрім потвердять зголошенє. Карта промислова, котру опісля видадуть, єсть вільна від стемпля. — На трактиєрню і вишинк горівки, вина і пива треба вже мати консенс (на продаж напитків в замкнених посудинах єго не потреба і крамар може продавати горівку, вино та пиво у фляшках, але що від вина і пива та горівки єсть податок консумцийний, то треба о тім повідомити дирекцию скарбу письменно без стемпля). — **І. Б. в П.:** Істория, ґеоґрафія, статистика і взагалі всї ті предмети, які потрібні для учителя шкіл середних. Матурист учительскої семінариї мав би хосен з укінченя фільософії, але насамперед мусів би він мати матуру з ґімназиї, щоби міг бути принятий на університет, а тогди по укінченю фільософії і по зложеню іспиту на учителя шкіл середних міг би стати учителем при ґімназиї — дорога для матуриста із семінариї, скоро не скінчив ґімназиї, очевидно дуже далека. Що Ви хотіли тим сказати: Чи легко одержати „цїсарску санкцию“ — не розуміємо. Цїсар санкционує, значить ся, дає своє призволенє лиш законам, які єму предкладає правительство по ухваленю їх соймом або радою державною, а не особам; особи мають лиш то сповняти, що закон постановляє. — **Роберт:** З Вас, делікатно сказавши, фантаст і чоловік непостійного характеру. З тим не зайдете далеко. Треба було одного держати ся. Хто бере ся господарити, і хоче з того жити, той не зачинає від довгів; то одно. А друге, всюди добре, де нас нема. Ви зачинаєте тепер кидати ся на всї боки і думаєте навіть аж о Америці та хотіли би там стати учителем а самі кажете, що не маєте до того охоти. Отже на що о тім і думати. До якого небудь уряду не дістанете ся, бо не маєте до того уряду відповідних шкіл. Тепер не знаєте в котрий напрям похилити ся, щоби опісля не жалувати. А чи гадаєте, що ми то можемо вгадати? В академії технїчній войсковій мають першеньство сини офіцирів і инших членів армії; суть також місця фундушеві, але треба знати, чи можна на них дістати ся і коли они опорожнені. Се оголошує академія звичайно в марті. Найскорше ще могли би Ви взяти ся до торговлі, вступити на практику, але й се Вам не сподобає ся. Можна би вступити до войска, і там дослугувати ся цертифікату, а опісля вступити до уряду за канцеліста. Можна би також вступити по вислуженю у войску до сторожи фінансової, і там дослужити ся ранґи респіциента. Але скоро будете чіпати ся то сего, то того, то не добєте ся до нічого. — **П. З. в Б.:** Того вже не можемо Вам порадити, де би Ви могли купити візок для куцика, з одним сидженєм шкіряним і гальмою, догідний в горах. Перепитайте в Стрию, може там хтось такі вирабляє. — **Б. К. в Солот.:** Неврастенія — то недуга нервів, брак сили в нервах. Она може бути вроджена або набута. Прояви тої недуги суть так ріжнородні і скомплїковані, що годі нам тут о тім писати а відповідне до хороби мусить бути й лїченє. Найліпше поспитати ради лікаря. У Львові лїчить від хороб нервових др. Прус. — **Цікавий з Надвірної:** Льос не витягнений; — Вічного жида нема, то лиш байка про него. Чи гадаєте, що чоловік міг би жити майже 2000 літ? А як би припустім і жив, то де би він сидів, щоби єго люди не знайшли? Хиба може де на бігуні. — **Цікавий ч. 2:** 1) На другий раз додайте ще якийсь знак, бо як зійде ся кількох цікавих, то може наробити ся баламутство. У попередного „цікавого“ могли ми бодай відчитати почту з печатки на картці а на Вашій і того не могли, а оба запитуєте о льоси того самого рода. Ваш льос 2118 витягнений в амортизациї; постарайтесь через якийсь банк єго виміняти за готівку; купон премієвий відотнуть і пришлють Вам назад. — 2) Адресувати до k. k. Hofbuchdruckerei in Wien по протоколи з парляменту, а по соймові до економату Виділу краєвого. Ціну подадуть Вам звідтам. — 3) Не обнята. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди).

Надіслане.

— **„Товариша“** ілюстрований календар на 1902 р. можна дістати у всїх складах „Народної Торговлї“ по цїнї 1 К.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Ціна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі пояснення в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

— **„З живого і мертвого“** новелї Евгена Мандичевского, дістати можна в руских книгарнях і у автора: площа Академична ч. 4 II. поверх, по цїнї 1 Кор. за брошур. і 1 К. 30 с. за оправлену книжочку.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

не можу... Так добре... Ти мені дорогий і тому, що тебе люблю, повинен я тобі говорити правду... Якже я був би щасливий, коли би благословенє Боже спочило на вас, коли Господь сотворив вас для себе. Хтож міг би бажати собі того більше від мене? Однако слухай, мій сину, і розваж, а відтак зробиш, що тобі прикаже твоє серце і розум. Я Серб цілою душею, але нещастє родини лежить на мнї. Говорив я собі, що гріх Вука не єсть моїм гріхом і робив неймовірні річи, аби змити пятно ганьби з мого назвища. Синів учив я жити лише для вітчини. Я говорив їм: Серб має лиш одну провідну гадку: любити вітчину... говорив їм, аби радше своє житє потоптали ногами, як мали би зрадити рідний край. Сини слухали мене і коли би жили, певне не були би покрили соромом родинного назвища.

В дни сьв. Видоза прийшла на сьвіт дочка моя Видосава, позбавлюючи житя свою матір. Ми завинули дитину в чорні пеленки.... Видосова ціле житє була рівно дивна як єї прихід на сьвіт. Не плакала ніколи; лиш один раз, коли побачила портрет Вука Бранковича, почала ридати, немов би ступила на розжарене вуглє. Не знаю як, коли мала тринайцять літ, научила ся пісни о зраднику з Косового поля; співала єї сумним голосом, личко поблідло, уста забули усьміху. Єї хороші очи обернули ся в стовп і наповнювали ся сльозами, немов бачили минувшість... а може будучність. Коли ми питали: Ради Бога, Видосаво, скажи нам, що тобі? — відповідала одним словом:

— Проклін...

Перед роком мій найстарший син сватав дівчину і вернув сияючий щастєм. Видосава вийшла напротив него.

— Як, нещастний брате, ти тїшиш ся? Чиж Бранкович може бути щасливий? О, Миляне, нема більшого гріха, як зрада вітчини. Тяжкий той проклін, що паде на невинних.

Вимовивши ті слова, стиснула єго, як стискає ся померших. Того самого дня занедужав, а на другий день вже не жив.

Недовго опісля збудила ся в ночи і почала кричати:

— Влайко, де мій брат Влайко? Ах той проклін...

В тій самій хвили вбіг на подвірє кінь Влайка, але без їздця. Влайко упав на ловах з коня і убив ся на місци. Так само приповіла смерть Мирка і Радривоя.

Тоді пізнав я, що в ній жиє щось надприродного. Я вірив у всьо, що мені сказала, хоч би не знати яке то було страшне. Часом говорив я до неї:

— Мовчи, нічого не проповідай. Люблю тебе більше як житє, більше як душу мою і тому тремчу, коли чую слова з твоїх уст.

А она сказала:

— Ти мене любиш? Горе тому, хто мене любить, або буде любити! На мні лежить судьба. Чому я все виджу цілі ряди Бранковичів з чорними ямами замість очий? О, мій тату, і ти Бранкович!

Коли я учув ті слова, мороз по мнї перейшов і вскорі вічна ніч закрила мої очи.

Одного рана прийшов до мене послідний син, Дамян, поцілував мене в руку і сказав:

— Дорогий отче! і мої дні почислені. Сеї ночи чув я, як Видосава плакала і кілька разів вимовила моє імя. Отче, прости менї!...

— Хто може простити, коли Бог того не робить? Дамяне, сину мій, нема вже щастя на землї!

Тепер вже всї лежать в гробі; забрали моє щастє, мою радість...

Старець плакав.

(Конець буде).

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).